

SĂPĂTURILE ARHEOLOGICE DE SALVARE DE LA GHIOLUI PIETREI, COMUNA INDEPENDENȚA (MURIGHIOL), JUDEȚUL TULCEA

VASILICA LUNGU

Cercetările arheologice efectuate în anii 1986—1987 în zona Ghiolului Pietrei¹, ca urmare a construirii aici a unor obiective economice, ne-au prilejuit completarea bărții prezentate de Expedanțos Bujor² cu încă un punct de o importanță deosebită pentru arheologia dobrogeană. Complexelor arheologice investigate de domnia sa în anul 1955, situate pe malul estic al ghiolului³, le adăugăm acum încă unul, amplasat într-o zonă de joasă altitudine, probabil inundabilă, mărginit la est de Ghiolul Pietrei și tăiat spre latura vestică de șoseaua națională Mahmudia — Independența la km.8. (Fig. 1).

În timpul celor două campanii s-a cercetat integral așezarea feudal-timpurie (sec. X), semnalată de cercetătorul mai sus amintit.⁴ și s-au deschis cinci secțiuni ($S_1, S_2 = 200 \times 1,50$ m; S_3, S_4 și $S_5 = 100 \times 2$ m) paralel cu malul vestic, orientate nord-sud, cu intervale de 6 m. Aici au fost depistate urme de locuire din mai multe perioade istorice: hallsattiană, elenistică și feudal-timpurie.⁵

Cercetarea noastră s-a concentrat mai cu seamă în extremitatea sudică a ultimelor trei secțiuni, unde s-au surprins o așezare elenistică și alta hallsattiană. Situația stratigrafică înfățișată este relativ simplă și nu prezintă dificultăți de interpretare. Stratul vegetal actual, gros de 0,20—0,25 m, suprapune un strat elenistic cu o grosime variabilă între 0,10—0,40 m. În S_4 , imediat sub arabil, s-a identificat un prim nivel (N I), anunțat și de abundența materialului ceramic găsit în stratul de deasupra lui⁶. Nivelul I a apărut sub forma unor zone de pământ brun-cenușos bine bătătorit, în mare parte însă distrus de arătură. Pe acest nivel se afla amenajată o vatră de suprafață (V I), (Pl. D), de formă aproximativ rectangulară (0,90 \times 1,25 m), cu colțurile rotunjite, formată dintr-o crustă de pământ bine întărit, grosă de 0,005 m. De jer împrejurul ei se aflau dispersate pe nivel bucăți de chirpic, pietre și fragmente ceramice elenistice. Nu am surprins însă conturul complet al locuințe cărora i s-ar putea atribui vatra. Pe vatră s-a găsit o toartă rhodiană cu ștampila rectangulară întregă, rămasă necerită din cauza unei imprimări neîngrijite, care indică totuși o fază târzie a ștampilării. Vatra suprapune o groapă săpată în pământ brun-gălbui, în care s-au semnalat fragmente atipice de anfore rhodiene. Neavând elemente certe de datare, atribuim groapa II nivelului II elenistic pe baza observațiilor de ordin stratigrafic (Pl. D). La 0,50 m nord-est de vatra I s-a conturat o groapă-clopot ($d_g = 1,75$ m, $d_b = 1,85$ m, $h = 0,80$ m), care se distinge printre celelalte complexe de acest tip, în primul rând, prin tehnica de construcție, și în al doilea rând, prin cantitatea de material oferit. (Gr. α ; Pl. E). Abundența pietrelor și a bucăților de lipitură, dispuse mai ales în jurul pereților, indică grija deosebită pentru amenajarea acestei gropi, probabil cu destinație specială, asupra căreia nu ne putem încă pronunța. Materialul ceramic obținut din umplutură este destul de abundent și variat, oferind indiciu de încadrare în a doua jumătate a secolului II î.e.n. și la începutul secolului I î.e.n. În acest sens subliniem o cană hitronomică, cu baza ușor evazată în exterior, cu toarta modelată din buză, față de care se înalță ușor și se prinde de corpul câni deasupra diametrului maxim. (Pl. IV, I). Acest tip de cană, cu o largă răspândire, din pastă cenușie modelată cu mâna, este caracteristic celei de-a doua jumătăți a secolului II î.e.n., cu evoluție și în secolul

I i.e.n.⁷ Ne-a atras atenția, tot aici, prezența a două fragmente de ceramică getică pietată cu benzi de culoare brun-roșcată, dispuse orizontal pe un fond de vopsea albă lustruit în rețea (Pl. V, 9). În afara Dobrogei, ceramică getică pietată este răspândită cu precădere în prima jumătate a sec. I i.e.n.⁸ Evidențiem totodată cantitatea impresionantă de fragmente tipice de amfore încadrabile în aceeași perioadă (Rhodos, Cos, Pseudo-Cos, Sinope).⁹

Materialul arheologic rezultat din complexele amintite este contemporan cu cel semnalat pe nivelul I, databil în a doua jumătate a sec. II i.e.n. și la începutul sec. I i.e.n. Pe baza toartelor rhodiene cu ștampilă, determinate cronologic între 150 i.e.n. și prima jumătate a sec. I i.e.n.¹⁰, atribuim nivelului I alte patru gropi. O mențiune aparte se cuvine pentru groapa 1 (S₂), unde s-a găsit un schelet de animal de talie mică (probabil ciine) în poziție chiruit pe stînga, orientat N—S. În ce măsură avem de-a face, în acest caz, cu o depunere rituală nu ne putem pronunța, cu atât mai mult, cu cât mai mult, cu cât ansamblul ei nu pare să difere de o groapă menajeră. Pe aceleași considerente, punem în discuție și groapa 6 (S₃), în care s-a semnalat un corn de cerb cu trei ramificații, orientat N—S, depus pe fundul bine pietruit al gropii.

Al doilea nivel de locuire elenistică (N II) a apărut la 0,35 m—0,40 m, într-un strat de pământ negru-cenușos, marcat de fragmente ceramice, în majoritate, fragmente de amfore rhodiene și ceramică de uz comun (Pl. II). Acestui nivel par să-i aparțină două locuințe de suprafață, L₁ și L₂, surprinse la 0,40 m față de suprafața de călcare actuală. Podelele celor două locuințe sînt situate la baza stratului de pământ negru-cenușos, pe un strat brun-gălbui, care se deschide treptat pînă la galben. Ambele, cu grosimea de 0,05 m sînt realizate din lut galben în amestec cu nisip și cenușă, bine bătătorite și netezite. Aflată într-o stare mai bună de conservare podoava locuinței L₁, are o formă rectangulară cu dimensiunile de aproximativ 3 m × 3 m (Pl. II). Nu au fost identificate gropi de pari sau alte elemente ajutătoare în stabilirea sistemului complet de construcție. S-ar putea presupune, însă, că locuințele de acest tip au fost acoperite cu țigle, ipoteză sugerată de două fragmente din acest material descoperite în apropiere. Materialul arheologic rezultat de pe cele două podele este format din fragmente ceramice modelate cu mîna și panse de amfore rhodiene. Menționăm faptul că nu au fost găsite vase sau alte instalații de foc în aceste locuințe. Semnalăm doar prezența unui grupaj de pietre pe o suprafață de 0,70 m × 0,40 m, pe latura estică a podelei din L₁. Latura sudică a locuinței a fost tăiată de o groapă-clopot atribuibilă nivelului I, atît din considerente stratigrafice, cît și pe baza unei toarte knidiene ștampilate, datată între 146 i.e.n. — 108 i.e.n.¹¹ Nivelului II i se mai poate încadra cu siguranță și groapa 6 (S₄), unde a fost găsită o tortă de amforă rhodiană cu ștampila eponimului Πυροδόπος, încadrat cronologic de Virginia Graer între anii 166—146 i.e.n.¹² Alte două toarte ștampilate, de aceeași proveniență, descoperite în strat la o adîncime de 0,40 m, sînt datate în prima jumătate a sec. II i.e.n.¹³ Remarcăm, de asemenea, prezența în strat a unui picior de amforă de Thasos, apropiat de exemplarul 20 b, prezentat și încadrat de I. B. Zest între sec. IV—II i.e.n. (Pl. XI, 5)¹⁴. Tot aici am descoperit un fragment de bol (strachină) fără decor, din pastă cărămizie, cu buza curbată în interior în unghi. tip semnalat și în descoperirile de secol II i.e.n. de la Samaria (Pl. VI, 1; IX, 4)¹⁵.

În afara complexelor prezentate, mai înregistrăm un număr de 30 de gropi cu material elenistic, fără a putea însă stabili cu exactitate nivelul căruia aparțin.

În urma analizei materialului ceramic rezultat, s-a observat că existența celor două niveluri de locuire se reflectă, în primul rînd, sub aspect cantitativ în raportul dintre ceramica modelată cu mîna și cea lucrată la roată, și în al doilea rînd, sub aspectul diversității formelor. În complexele din cadrul nivelului II, ceramica autohtonă modelată cu mîna domină cantitativ asupra celorlalte categorii. În schimb, în cadrul nivelului I, raportul tinde să se echilibreze, diversificîndu-se în același timp formele prin apariția bolurilor cu firnis roșu mat și decor incizat. Totodată, se înregistrează o frecvență sporită a amforelor grecești, ca rezultat al creșterii importurilor din mai multe centre.

Materialul ceramic prezintă, pe ansamblu, trăsături unitare și ar putea fi grupat astfel:

I. *Ceramica autohtonă*, în cadrul căreia se disting următoarele categorii:

A) ceramica modelată cu mâna, ilustrată prin tipurile de vase tradiționale: vasul-borecan, cu pereții drepecți sau ușor bombatți, buza țesută sau rotunjită, fundul plat; cana cu corpul bitroneonic, buza curbă către exterior, cu toarta ușor supraînălțată, modelată din buză și fixată deasupra diametrului maxim; strachina cu aspect de bol, cu buza arcuită în interior, fundul plat; fructiera cu corp alina, de formă troneonică, buza lată și evazată mult în exterior, umăr carenat, picior troneonic, gol la interior, cu două-trei caneluri în zona de joncțiune cu corpul vasului (Pl. II și IV)¹⁶. Decorul se compune din benzi simple în ghirlandă, briuri cu impresii digitale, dispuse variat pe corpul vaselor, simple impresii cu degetul sau grupuri de incizii în jurul butonilor conice sau circulari. În cazul ultimelor trei forme, ornamentarea s-a făcut prin lustruire. Pasta este, în general, de calitate inferioară porocasă, cu nisip grosier, având în compoziție mica și, uneori, cioburi pisate. În urma unei arderi reductoare, adesea insuficientă, a rezultat o variantă gamă de nuanțe de la cenușiu închis pînă la cărămiziu-roșcat.

B) ceramica luată la roată se rezumă la cîteva forme evoluale din cele de tip tradițional modelate cu mâna: vasul mare bitroneonic cu fundul profilat concav; cana bitroneonică, cu buza răstrîntă în exterior și fund inelar; strachina cu buza țesută și îngroșată; fructiera de dimensiuni mari, reprezentată de fragmente cu buza lată, evazată în exterior, sau de dimensiuni mici ilustrată printr-un fragment de picior scurt, subțiat, cu talpa în formă de pedestal, cu o nervură la partea superioară (Pl. V și IX, 8, 9, 12). Elementele de decor specifice acestei categorii sînt: incizii simple sau în val dispuse pe corpul sau gîtul cănilor; decor lustruit, alcătuit din benzi și linii în val, pe corpul și buza fructierelor; incizii combinate cu decor lustruit pe vasele bitroneonice; simplă lustruire în cazul străchinelor. Pasta este de bună calitate, omogenă, avînd în compoziție mica. Arderea vaselor s-a făcut complet, obținîndu-se o culoare omogenă în spărtură. În cadrul acestei categorii, remarcăm cele două fragmente de ceramică getică pietată, semnalate în umplutura grupii a; ele aparțin unei căni cu corpul globular și fundul plat, ornat cu o canelură circulară (Pl. V, 9).

II. *Ceramica grecească sau de influență grecească*, pe care o putem divide în două mari categorii:

A) ceramica arsă oxidant, ilustrată prin boluri (străchini) cu buza curbă în interior în unghi și fund inelar; boluri semisferice cu buza evazată în exterior, cu umăr mai mult sau mai puțin profilat (Pl. VI, 1—10 și IX, 1, 3—5, 7). 95% dintre aceste exemplare sînt ornate cu firnis roșu mat, dispus fie pe întreaga suprafață, fie complet la interior și numai pe buză la exterior. În plus, bolurile semisferice prezintă striuri circulare pe umăr, iar în cazul a două exemplare cu buza curbă în interior găsim benzi lustruite la exterior.

Alături de aceste forme subliniem aparte prezența bolurilor „delieno” cu firnis negru și decor în relief. Un fragment din partea superioară a unui bol are ca decor pe corp un caliciu compus din petale subțiri și prelungi, separate prin perle, mărginit de un șir de spirale în S sculat între două nervuri (Pl. VI, 13). Exemplarul se încadrează tipului numit de H. Thompson „long petal type”, a cărui maximă răspîndire este stabilită de Ch. Edwards la mijlocul secolului al II-lea î.e.n.¹⁷ Alte două fragmente prezintă un registru ornat cu semiove despărțite de palmete și chenarul alcătuit dintr-un șir de perle încadrat de două nervuri (Pl. VI, 11—12).

Starea fragmentară a pieselor nu ne-a îngăduit reconstituirea completă a motivelor și a tipurilor pe care le reprezintă.

B) ceramica cenușie se reduce la: două fragmente de bol cu buza curbă în interior și picior inelar (Pl. V, 7 și IX, 6); un fragment din gura unui krater cu buza curbă în exterior, acoperit cu un slip gălbui, decorat prin lustruire cu benzi simple și linii în val

(Pl. VII, 4); un fragment de ungentariu cu buza evazată mult în exterior și gît zvelt (Pl. VII, 3)¹⁸; un fragment de fish-plate (Pl. VII, 2 și IX, 10).

Un procent de 90% din materialul ceramic de import îl constituie amforele (Pl. VII, 5—9 și X—XI). Dintre centrele exportatoare domină Rhodosul, urmat de Cos, Pseudo-Cos, Sinope, Heracleea Pontică, Knidos și Thasos. Descifrarea și interpretarea ștampilelor au constituit cei mai însemnați indicii în diferențierea celor două niveluri de locuire elenistică.

Spre latura vestică a așezării elenistice s-a surprins un strat de cultură hallstattian la 0,60 m față de nivelul actual, sub forma unui pământ negru-cenușiu cu o grosime de 0,20—0,50 m, suprapus parțial de unele amenajări din perioada elenistică. În acest strat am întâlnit un al treilea nivel (N III) la 0,80 m, marcat de o zonă de pământ brun-cenușos bine bătătorit, care suprapune stratul galben-viu (Pl. XII). Pe nivel s-au găsit pietre, bucăți de chirpic, ceramică grosolană modelată cu mâna și fragmente ceramice tip Babadag II. În apropiere, spre nord, am identificat groapa unui bordei, adică în stratul galben până la 0,30 m față de nivelul de călcare hallstattian. Bordeicul, orientat NV—SE, are o formă rectangulară cu dimensiunile de 4,50 m × 3,30 m și colțurile rotunjite. Podeaua este amenajată pe stîncă, iar pereții, ușor concavi, mai păstrează o înălțime de 0,10—0,15 m. De jur împrejur am găsit bucăți de chirpic întărit, căzute probabil din pereții bordeiului. Un alt bordei, amenajat identic, cu deschiderea orientată VNV, cu laturile de 3 m × 2,25 m, a fost depistat în aceeași secțiune la 30 m spre nord.

Amenajări de acest tip au mai fost semnalate de Maria Coja, la Capul Dolojman, în sectorul II, plasat în afara fortificațiilor de la Argamum¹⁹.

Ceramica recoltată atât din strat, cât și din umplutura bordeielor, se prezintă sub formă fragmentară, întregindu-se doar o ceașcă din pastă ermușie, cu corpul bombat, gîtul cilindric, ornată cu patru proeminente mici, conice, pe linia diametrului maxim, de unde pornesc radial spre fundul în „umbo” al vasului benzi de cîte 3—4 inezii (Pl. XIII, 1). În cadrul ceramicii lustruite remarcăm tipurile de vase mari, cu corpul bombat sau bitroneonic, cu buza evazată mult în exterior, cu marginea toșită sau rotunjită (Pl. XIV, 2—3, 5—6, 7—8); străchinile cu corpul troneonic și fundul plat, cu buza curbată în interior, simplă sau fațetată, în cele mai multe cazuri, canelată oblic la exterior (Pl. XIV, 9); cămile cu toarta supraînălțată și ceștile cu corpul bombat, gît cilindric profilul arcuit spre exterior și umărul, uneori carenat (Pl. XIII, 1—12).

Întreaga gamă decorativă obținută prin utilizarea celor trei principale procedee — incizie, imprimare, canelare — încadrează așezarea orizontului cultural Babadag II. Pasta de bună calitate, conținând nisip ca degresant, este arasă reductor, în rare cazuri și oxidant.

Categoria ceramicii grosolane este reprezentată de fragmente de vase cu dimensiuni variate, decorate cu benzi alveolare și butoni mari cilindrici sau conici. Pasta, de calitate inferioară, conține nisip cu granule mari, uneori și cioburi pisate. Descoperirile din așezarea hallstattiană de la Ghiolul Pietrei își găsesc cele mai clare analogii în nivelul II al așezării de la Babadag²⁰. Nu putem să nu amintim și alte complexe arheologice din aria culturii Babadag: Capul Dolojman²¹, Enisala²², Enisala-Palanca²³, Beidaud²⁴, Hîrșova²⁵, Topalu-Stîncă²⁷, Rasova-Malul Roșu²⁷, avînd în vedere procedeul ornamentării prin canelare a unor forme ceramice (în special a străchinilor). În urma cercetărilor de pînă acum putem consemna prezența aici a unei așezări deschise, situată pe un platou aflat la maxim 3 m deasupra cotei actuale a Ghiolului Pietrei.²⁸

Abundența și varietatea materialului arheologic rezultată indică o locuire destul de intensă pînă la cele două perioade identificate. Datele obținute în aceste prime campanii justifică pe deplin continuarea cercetărilor în așezarea de la Ghiolul Pietrei, care pare să ofere noi posibilități de cunoaștere, în special a perioadei elenistice finale, mai puțin cercetată în Dobrogea. Cercetările viitoare vor urmări obținerea unor informații mai clare, privind întinderea și diviziunea exactă în timp a fiecărui nivel în parte. (vezi ilustrația la pag. 49/vol. II)

1. Cercetările au fost conduse de Gh. Mănușcu-Adameșteanu, alături de care au participat Mihaela Mănușcu-Adameșteanu și Vasilica Lungu.
2. *Exasperatus Bujar, Materiale III, 1957, p. 249, fig. 1.*
3. *Idem.*, p. 248-253. Este vorba de punctul limitat la sud-vest de Ghiolul Pietrei, la sud-est de Ghiolul Porcărețului iar la nord de Dunăre, marcat de fragmente ceramice hallstattiene și elenistice. Al doilea punct, aflat în partea sudică a celui menționat anterior, încadrat la vest de Ghiolul Pietrei, la est de Ghiolul Porcărețului și de un canal de legătură pe latura de nord, îl reprezintă o așezare feudală timpurie.
4. Descoperirile din așezarea feudală-timpurie (sec. X) de pe malul estic al Ghiolului Pietrei au fost prezentate de Gh. Mănușcu-Adameșteanu în cadrul Sesiunii anuale de rapoarte de la Timișoara, în anul 1987. Vezi și în volumul de față.
5. Surprinderea unor materiale arheologice dispuse pe mai multe etape istorice a impus distribuirea sarcinilor între membrii colectivului. Gh. Mănușcu-Adameșteanu continuă cercetările în așezarea feudală-timpurie depistată și pe malul vestic al lacului. V. Lungu se ocupă de perioadele elenistică și hallstattiană. M. Mănușcu-Adameșteanu urmează să investigheze așezarea de VI-V î.e.n., semnalată documentată prin descoperiri întâmplătoare.
6. Materialul arheologic din strat se compune din fragmente ceramice modelate cu mâna, ceramică cenușie lucrată la roată și fragmente de amforă din centrele Rhodes, Cos și un altul rămas neidentificat.
7. M. Turcu, *Gets-dacti din Cîmpia Munteniei, 1979, p. 120, fig. 5*; M. Coja, *Pontica III, p. 110, fig. 4, 44*; G. Trohan, *MCA, 1976, p. 129.*
8. Datată 100 î.e.n. - 106 e.n., cf. I. H. Crișan, *Ceramica daco-gețică, 1969, p. 197-201*; Ceramică pictată pare să se fi răspândit cu precădere în prima jumătate a sec. I î.e.n., cf. D. Berciu, *Buridava dacică, 1981, p. 86.*
9. Pe nivelul cărui aparține groapa s-a semnalat prezenta unei toarte rhodiene cu ștampila eponimului Δάμων, care este prezent și în lotul de ștampile de la Histria și încadrat 220-180 î.e.n. Șelov propune pentru acest eponim perioada 220-150 î.e.n. - v. Șelov, *MIA 56, 1957, p. 211.* Datorită contextului în care a fost găsită sugerăm, sub formă de ipoteză, o încadrare mai strînsă a eponimului respectiv către mijlocul sec. II î.e.n., propunînd grupa IV sau V.
10. Trei dintre ștampile aparțin eponimilor Αλεξάνδρος, Ἀριστόβουλος, Ἀρχύρος. Primii doi sînt încadrați de V. Grace în grupa V ori VI. cf. *Delos, 1970, p. 312, E 33.* O a patra ștampilă este atribuită producătorului Δάμων, care și-a desfășurat activitatea la sfîrșitul ser. II î.e.n. pînă în primul an ai ser. I î.e.n., cf. V. Grace, M. Sav. Petropoulakou, *Les timbres amphoriques grecs, p. 295.* În S. Radulianț, *SA, 33, 1978, p. 40, gr. VI.*
11. Legenda imprimată parțial a permis următoarea citire 'Επί Κζ.../Κυδίων/Τυρόζεως. Τυρόζεως este un producător rhodian al cărui nume apare și pe ștampilele khidiene. Este datat la mijlocul sec. II î.e.n., cf. V. Grace, *Hesperia I, 1985, p. 10.*
12. V. Grace, *Delos, 1970, p. 306, nr. 13.*
13. Ștampilele aparțin eponimilor Ἀντίνοστρος, și Πυροτόμος, datați în prima jumătate a sec. II î.e.n., către 150 î.e.n., cf. Ivo Nicolaou și Jean-Yves Empereur *ICH, suppl. XIII, 1985, p. 520, nr. 6, și 525, nr. 10.*
14. I. H. Zecst, *MIA 83, p. 143, pl. VI.*
15. J. W. Crawford, G. M. Crowfoot, Kathleen M. Kenyon, *The objects from Samaria, 1937, p. 265, fig. 56, nr. 8.*
16. Fructiera derivată din vasele cu picior hallstattiene, cunoaște o îndelungată perioadă de utilizare în întreaga lume geto-dacă. cf. I. H. Crișan, *Ceramica daco-gețică, 1969, p. 127-128*; M. Turcu, *op. cit., pl. XXVII, nr. 1.*
17. Ch. Edwards, *Hesperia, 4, 1986, p. 39.*
18. M. Bucovală, *Neeropol elenistice la Tomis, 1967, p. 70, c.*
19. M. Coja, *BMI, XLI, 3, 1972, p. 33.*
20. S. Morintz, *Dacia, N.S. 8, 1964, p. 101-118*; *MCA - Vaslui 1982, p. 58-64*; *Thrace-Dacica, VIII, 1-2, 1987, p. 39-72.*
21. M. Coja, *op. cit., p. 34, pl. 2.*
22. I. T. Dragomir, *SCIVA, I, 1974, p. 131-136.*
23. E. Lăzurcă, Gh. Mănușcu-Adameșteanu, *MCA, Tulcea 1980, p. 146-156.*
24. G. Simion, E. Lăzurcă, *Peuce, VIII, 1977-1978, p. 37-54.*
25. S. Morintz, Dora Șerbănescu, *SCIVA, I, 1974, p. 47-71.*
26. *Idem.*
27. M. Irintia, *Pontica, VII, 1974, p. 75-136.*
28. Tipul de așezare deschisă, mai puțin întîlnit în aria culturii Babadag, se găsește mai ales în zonele de cîmpie și în regiunile depresionare (Cîmpia Jijiei Superioare, Bazinul Bahluiului, Cîmpia Dunării, Dobrogea), în perioada Hallstattului timpuriu. cf. Elvira Ciocea, *Pontica, XIV, 1981, p. 48.*

LES FOUILLES ARCHÉOLOGIQUES DE SAUVETAGE DE GHIOLUL PIETREI,
COMM. INDEPENDENTA, DEPT. DE TULCEA

(Résumé)

Des recherches archéologiques effectuées en 1986—1987 sur le bord ouest de Ghiolul Pietrei ont identifié une station archéologique complexe. On a découvert, en succession stratigraphique, deux niveaux d'habitation géométriques des Ier—IIes siècles av. n. è. et un niveau dont le matériel suggère l'appartenance à la culture Babadag II.

En analysant la céramique, la corroborant avec la situation stratigraphique de l'établissement, on a pu établir la chronologie des différents types céramiques et, implicitement, les complexes (deux habitations de surface, une série de surfaces, un grand nombre de fosses „ménagères”) où ils se trouvent.

La céramique découverte dans l'habitat de Ghiolul Pietrei appartenant à la période hellénistique présente un caractère unitaire et se divise en deux grands groupes:

I. céramique indigène;

II: céramique grecque ou d'influence grecque.

On remarque les vases à fruits, les coupes (écuelles), les cruches et les coupes „déliennes” à décor en relief. Le groupe des estampilles appliquées sur les amphores rhodiennes ou knidiennes, trouvées in situ, représente l'élément principal qui nous offre le plus de données pour dater les complexes attribuables aux deux niveaux hellénistiques: le premier niveau, daté entre la fin du IIe siècle et le début du Ier siècle av. n. è., le second niveau, daté dans la première moitié du IIe siècle av. n. è.

À l'ouest de l'établissement hellénistique on a surpris aussi un niveau hallostathien appartenant à la culture de Babadag II. On doit remarquer ici l'identification de deux haltes aménagées sur le roche.

Les informations archéologiques qui se sont accumulées jusqu'à présent confirment l'importance de cette station archéologique pour la connaissance de ces périodes historiques dans la Dobroudja.

SĂPĂTURILE ARHEOLOGICE DE SALVARE
DE LA GHIOLUL PIETREI, COMUNA
INDEPENDENȚA, JUDEȚUL TULCEA

(text la pagina 63/vol. I)

VASILICA LUNGU

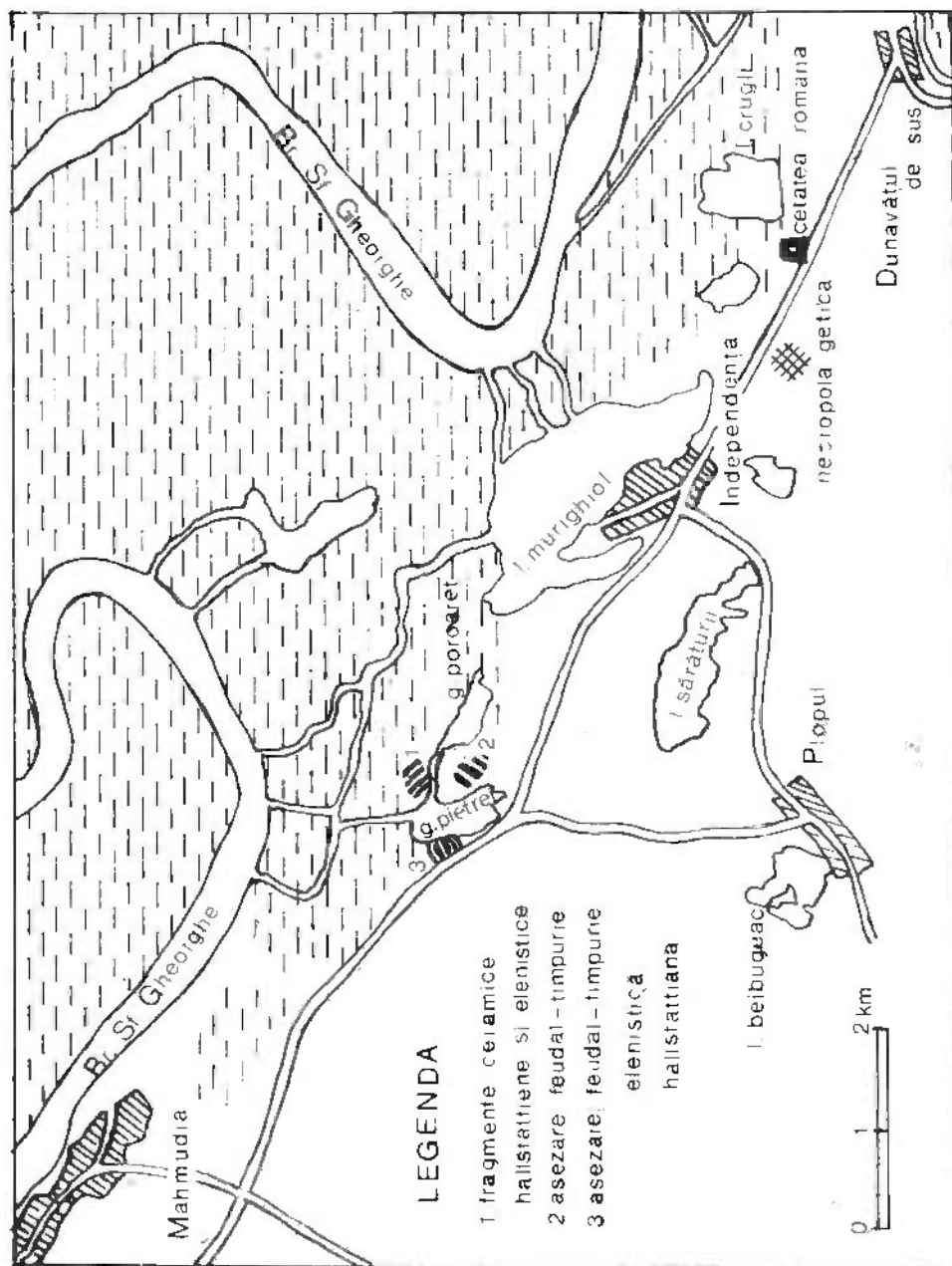
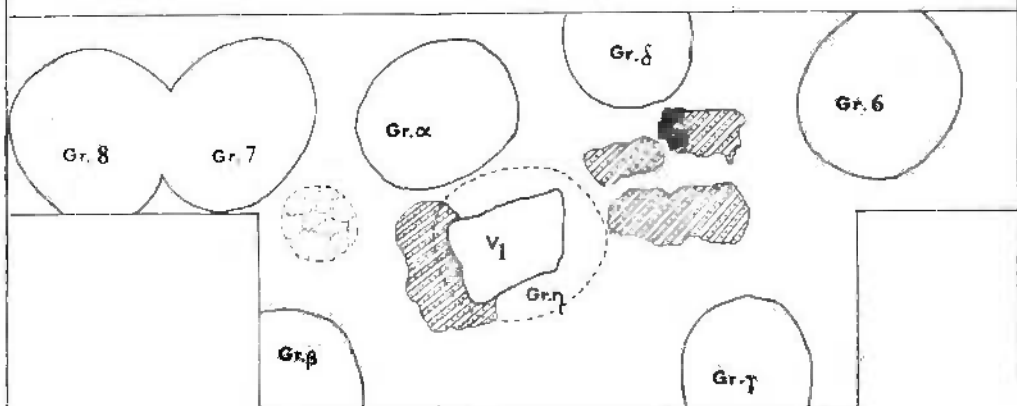

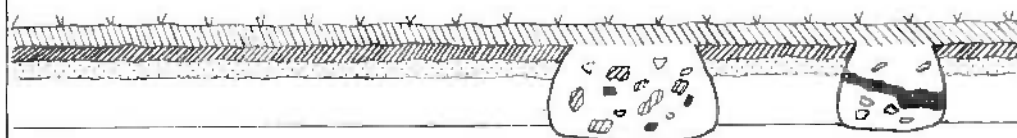
Fig. 1 GHIOLUL PIETREI - INDEPENDENȚA. ZONA ARHEOLOGICĂ

1. GHIOLUL PIETREI - INDEPENDENȚA. ZONA ARHEOLOGICĂ.
2. GHIOLUL PIETREI - INDEPENDENȚA. ZONA ARCHEOLOGIQUE.

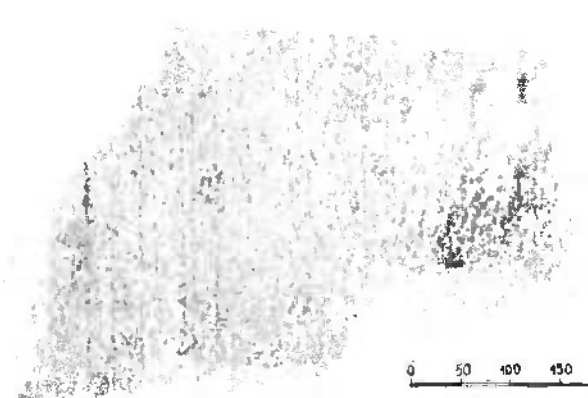
GHIOLUL PIETREI 1987. PLAN S₄ și C₁

S₄ - PROFIL EST

- vegetal
- strat elenistic
- strat brun-gălbui
- podea arsă
- pietre
- chirpic
- cioburi
- cenușă
- sal viu

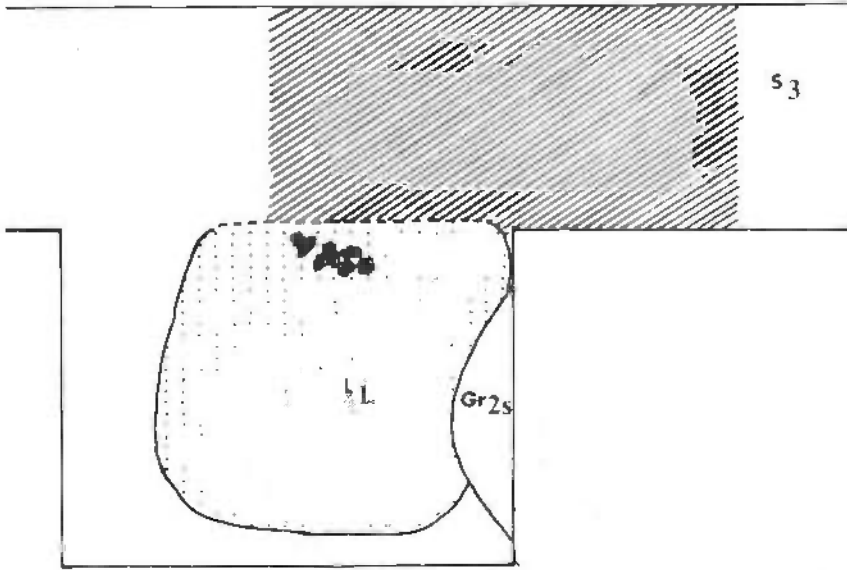
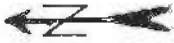
0 50 100 150 200

PLANSA I

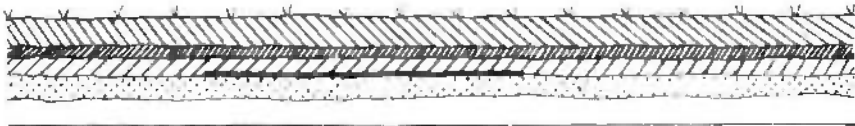
I. GHIOLUL PIETREI. PLANUL SECȚIUNII S₄ ȘI AL CASEI C₁ - PROFIL EST
I. GHIOLUL PIETREI. LE PLAN DE LA SECTION S₄, C₁.

II. GHIOLUL PIETREI. LOCUINȚA ELENISTICĂ L₁, S₆ - PROFIL VEST
II. GHIOLUL PIETREI. L'HABITATION HELLÉNISTIQUE L₁, S₆ - PROFIL OUEST

GHIOLUL PIETREI 1987. LOCUINTA ELENISTICĂ

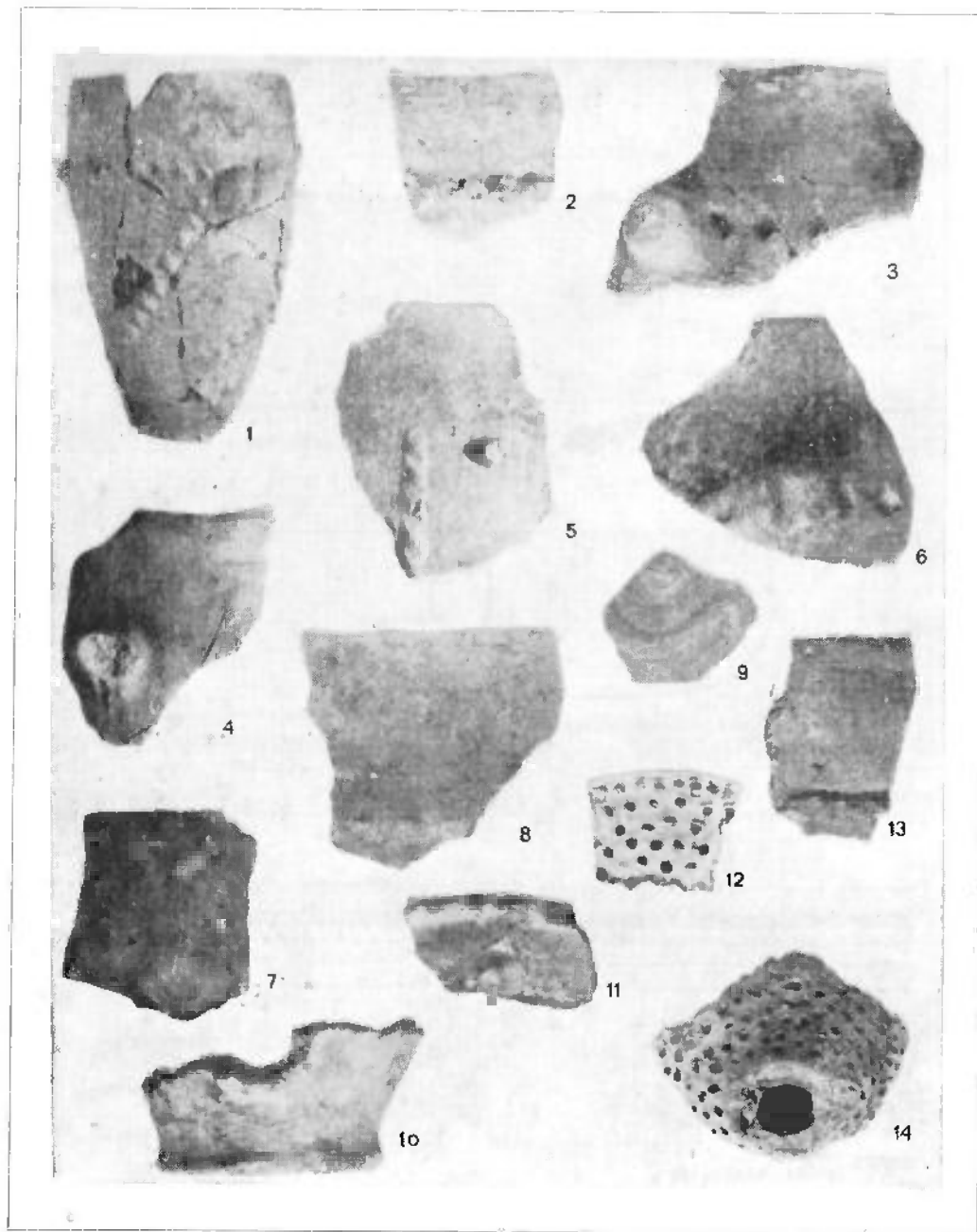
S3 - PROFIL VEST

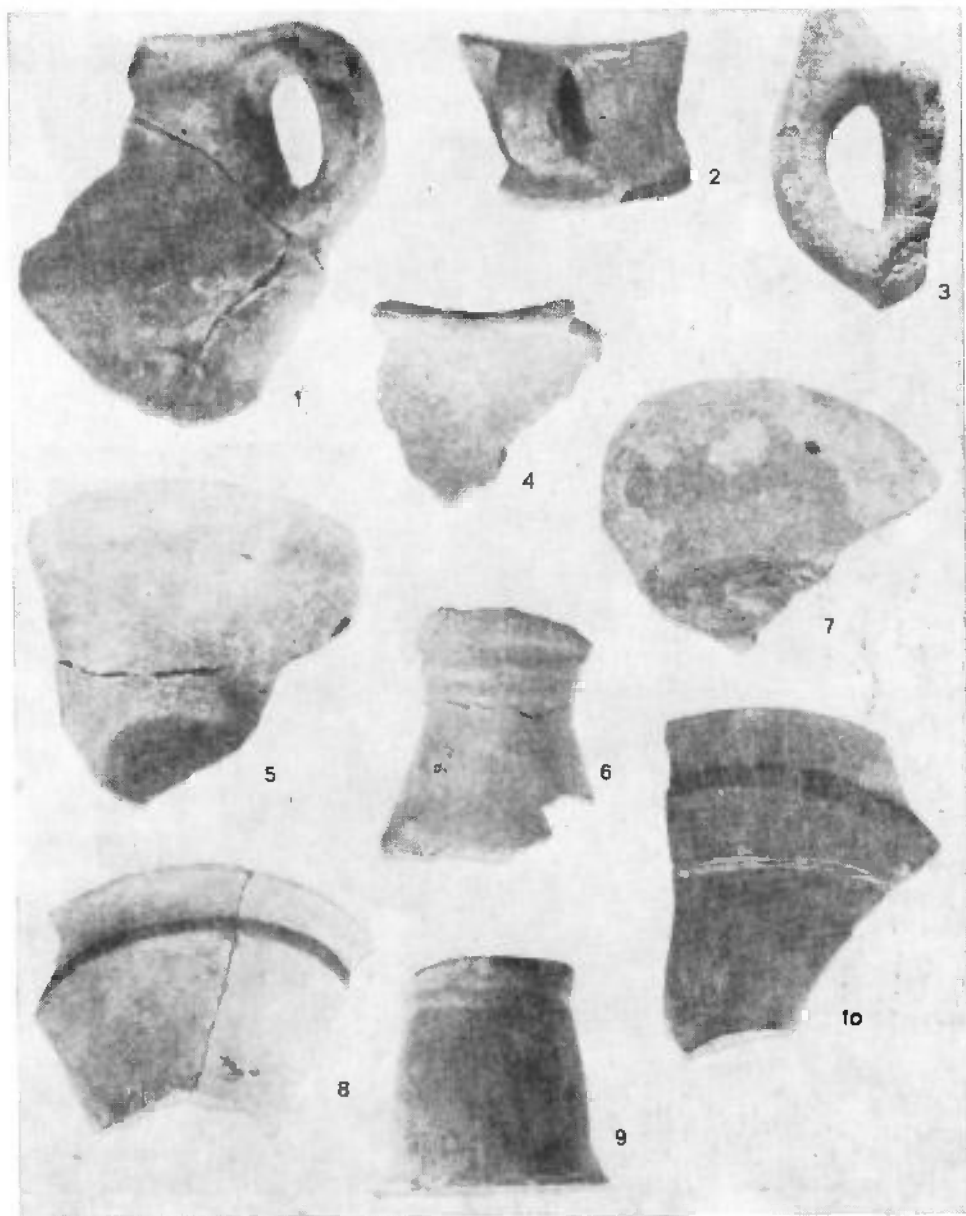
- vegetal
- strat elenistic 1
- strat elenistic 2
- strat brun-gălbui
- podea
- piatra
- sol viu

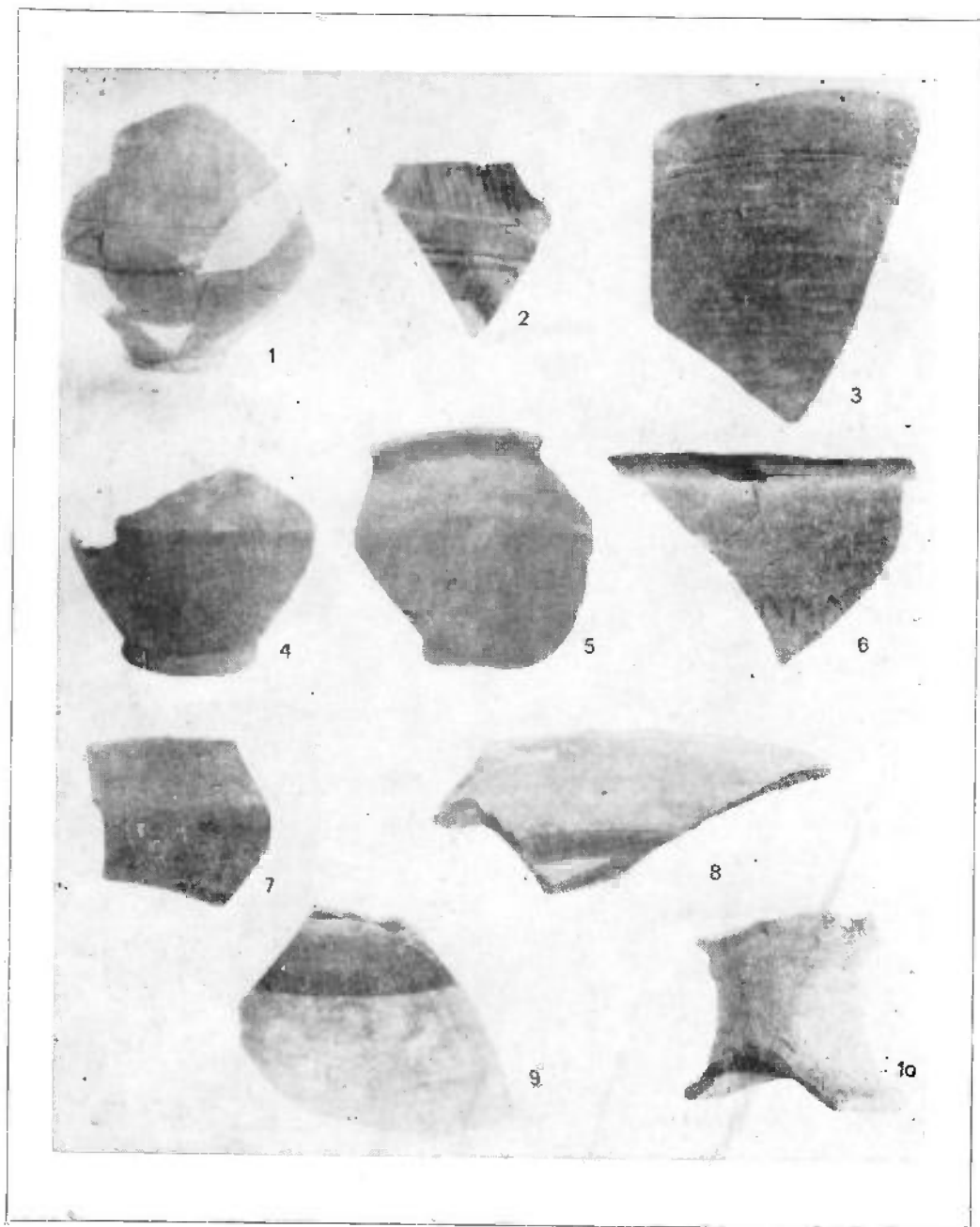
PLANSA II

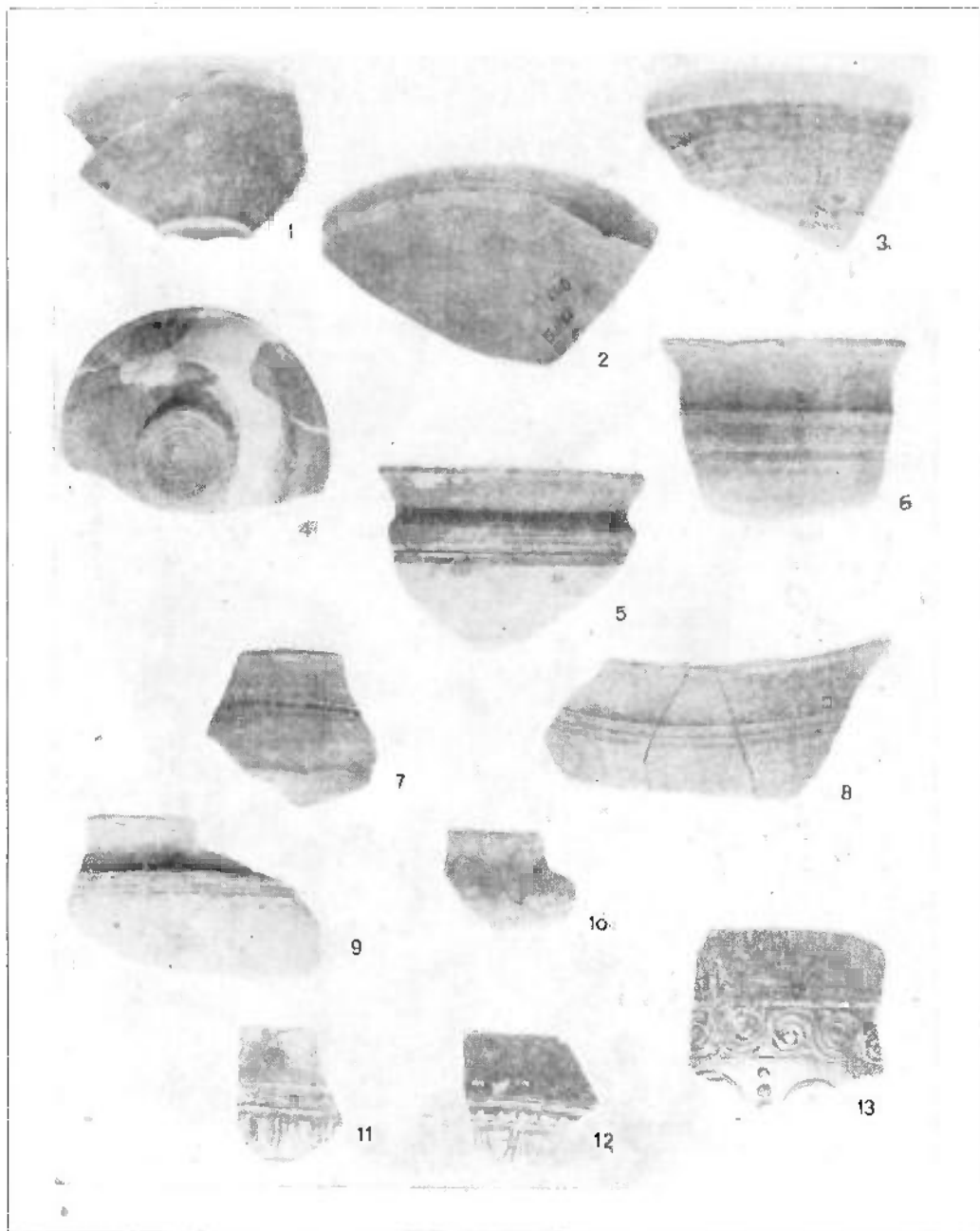
III. GHIOLUL PIETREI. CERAMICĂ AUTOHTONĂ MODELATĂ CU MÎNA.
III. GHIOLUL PIETREI. CÉRAMIQUE INDIGÈNE FAÇONNÉE À LA MAIN.

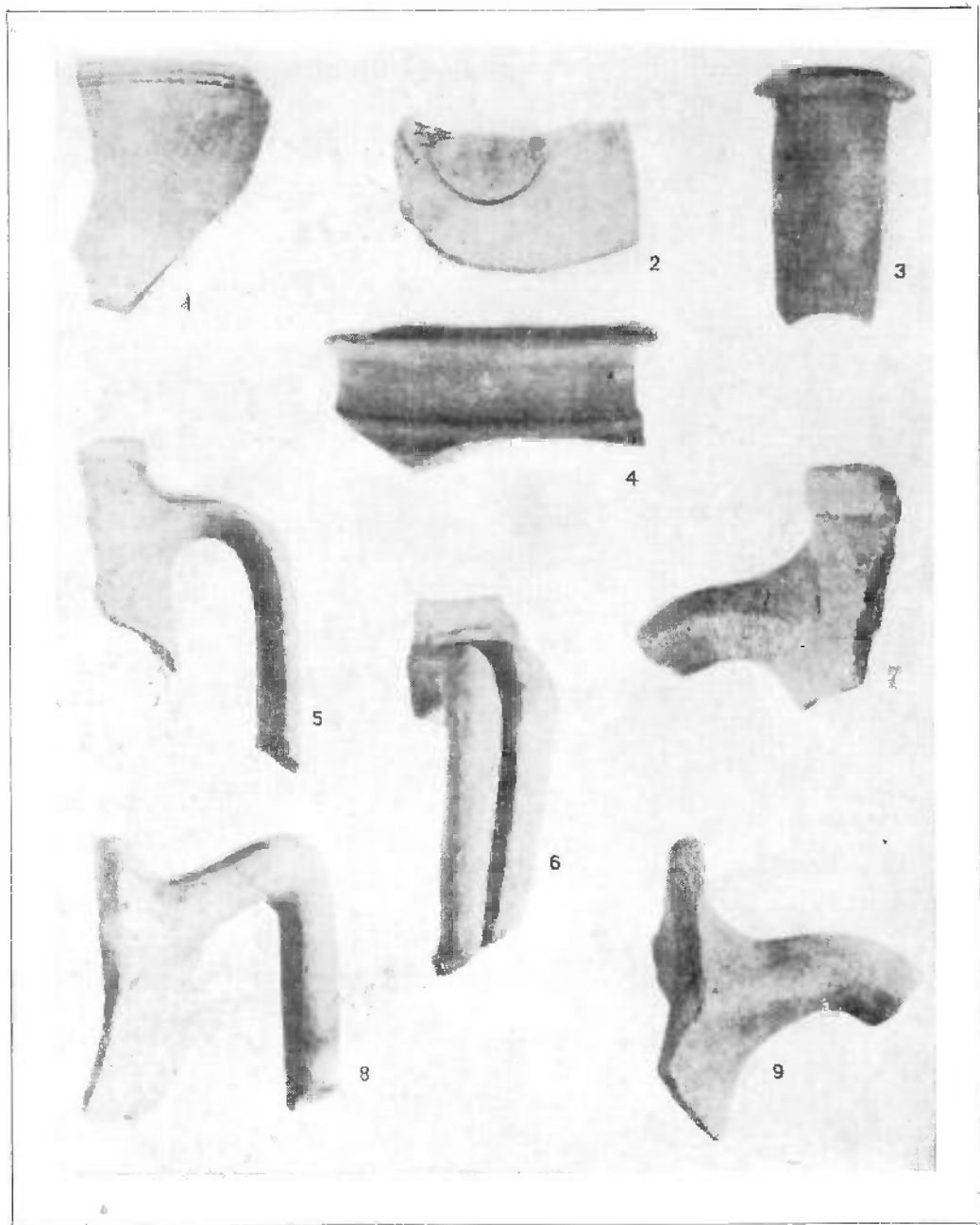
IV. GHIOLUL PIETREI. CERAMICĂ AUTOHTONĂ MODELATĂ CU MÎNA.
IV. GHIOLUL PIETREI. CÉRAMIQUE INDIGÈNE FAÇONNÉE À LA MAIN.

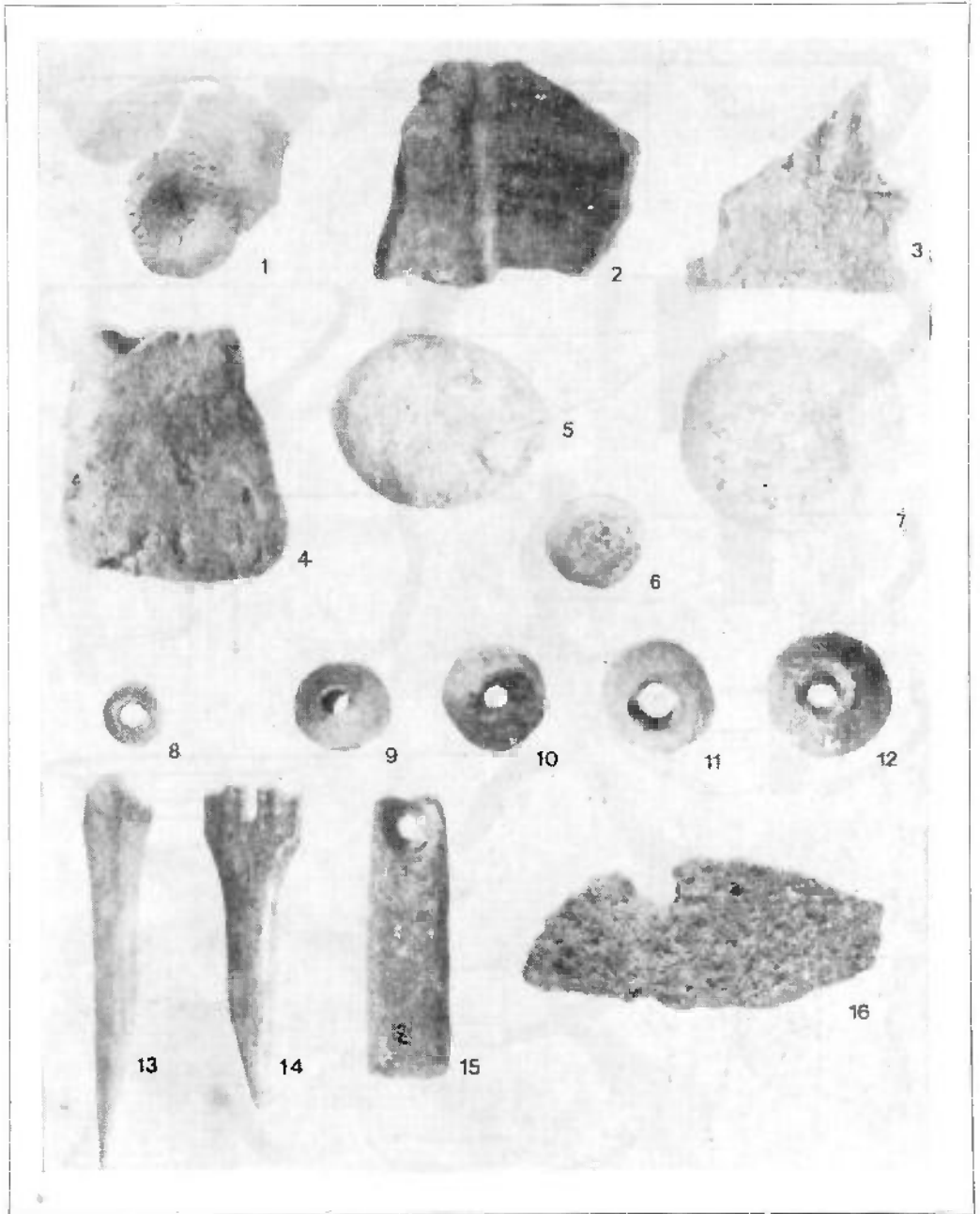
V. GHIOLUL PIETREI CERAMICĂ CENUȘIE LUCRATĂ LA ROATĂ (1-8, 10). CERAMICĂ GETICĂ PICTATĂ (9).
 V. GHIOLUL PIETREI. CÉRAMIQUE GRISE TRAVAILÉE À LA ROUE (1-8, 10). CÉRAMIQUE GÉTO-DACE PEINTE (9).

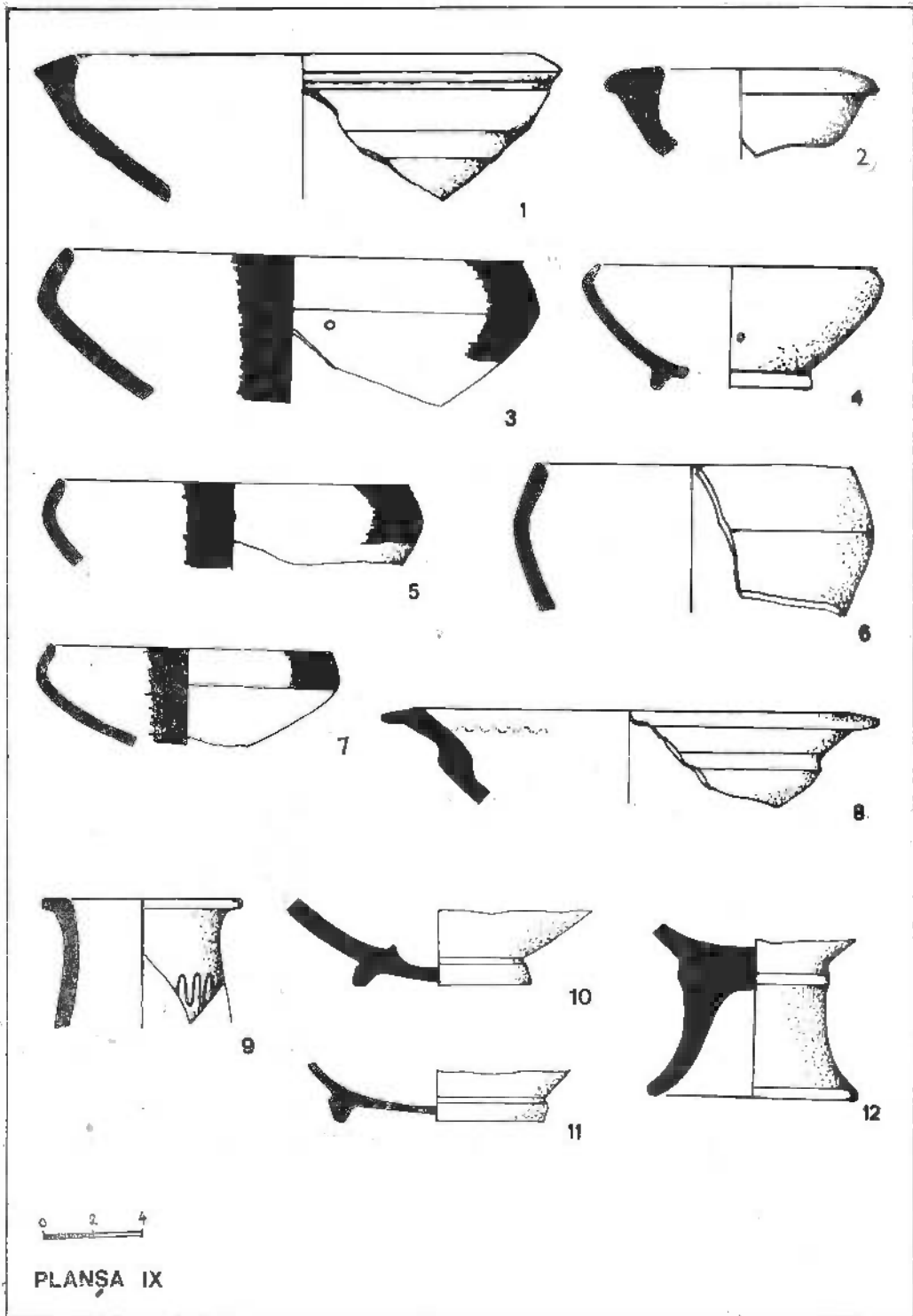
VI. GHIOLUL PIETREI. CERAMICĂ GREACĂ SAU DE INFLUENȚĂ GREACĂ.
VI. GHIOLUL PIETREI. CÉRAMIQUE GRECQUE OU D'INFLUENCE GRECQUE.

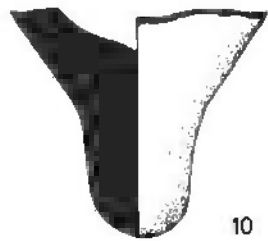
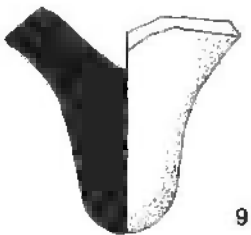
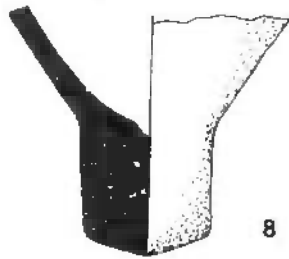
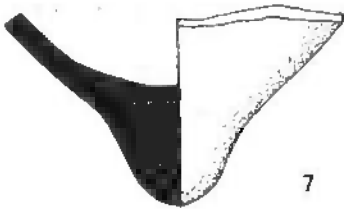
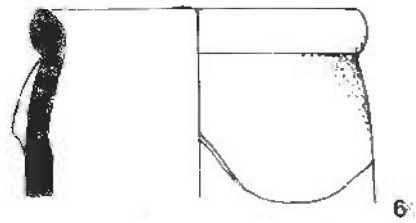
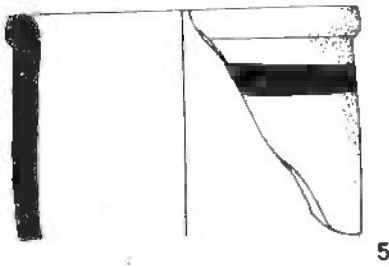
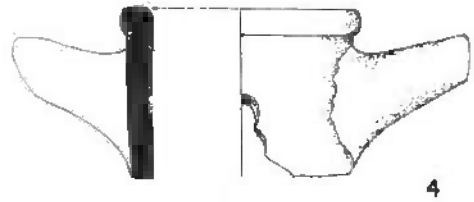
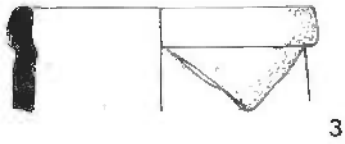
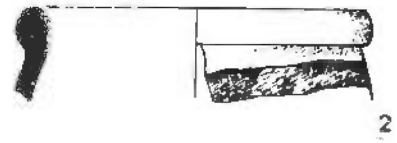
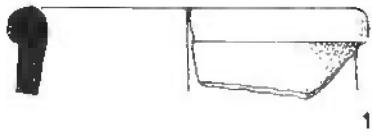
VII. GHIOLUL PIETREI. CERAMICĂ GREACĂ SAU DE INFLUENȚĂ GREACĂ.
VII. GHIOLUL PIETREI. CÉRAMIQUE GRECQUE OU D'INFLUENCE GRECQUE.

VIII. GHIOLUL PIETREI. OBIECTE DIFERITE DESCOPERITE ÎN COMPLEXELE ELENISTICE.
 VIII. GHIOLUL PIETREI. OBJETS DIFFÉRENTS DÉCOUVERTS DANS LES COMPLEXES HELLÉNISTIQUES.

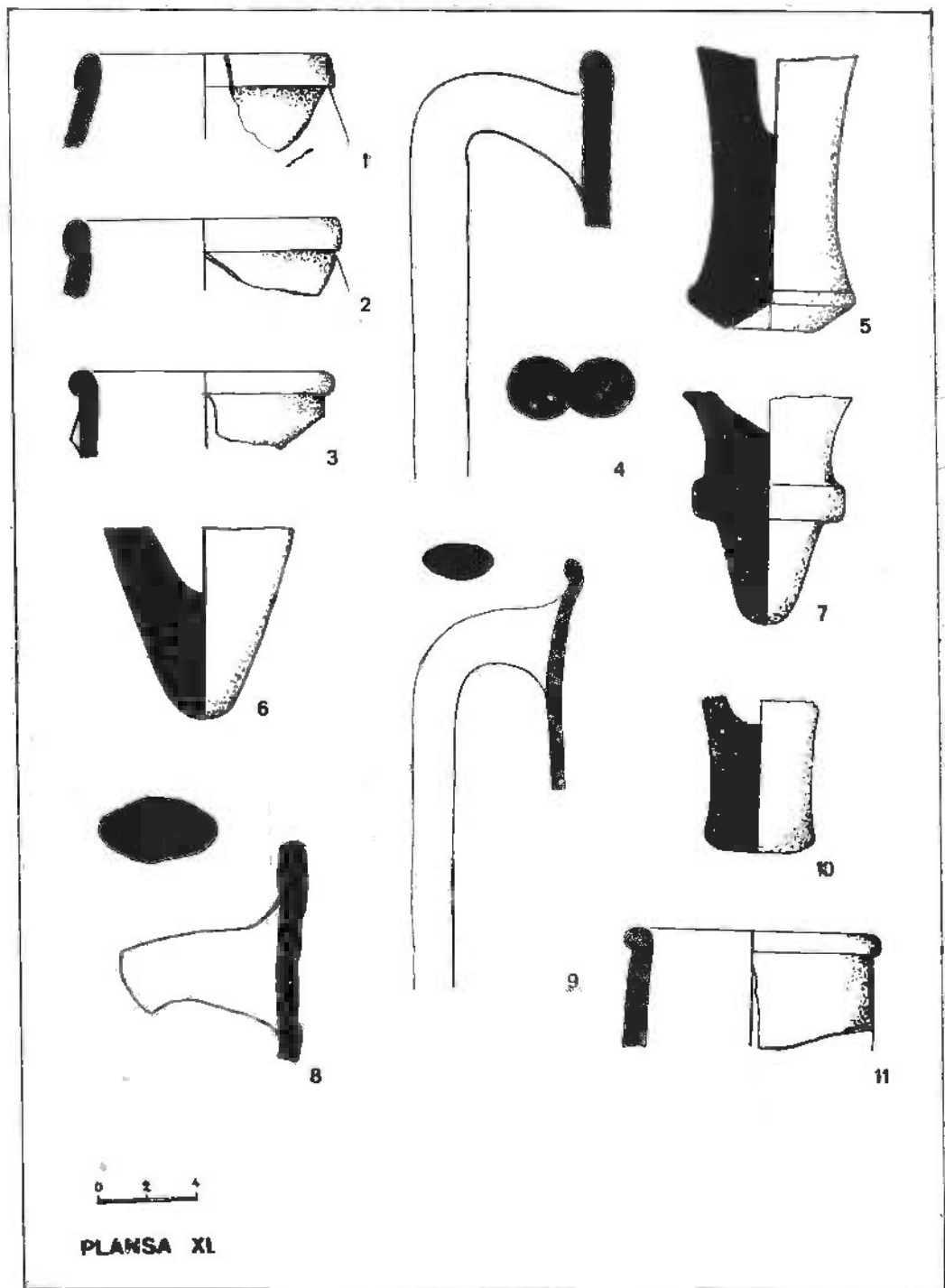

IX. GHIOLUL PIETREI. CERAMICĂ ELENISTICĂ.
 IX. GHIOLUL PIETREI CÉRMIQUE HELLÉNISTIQUE.

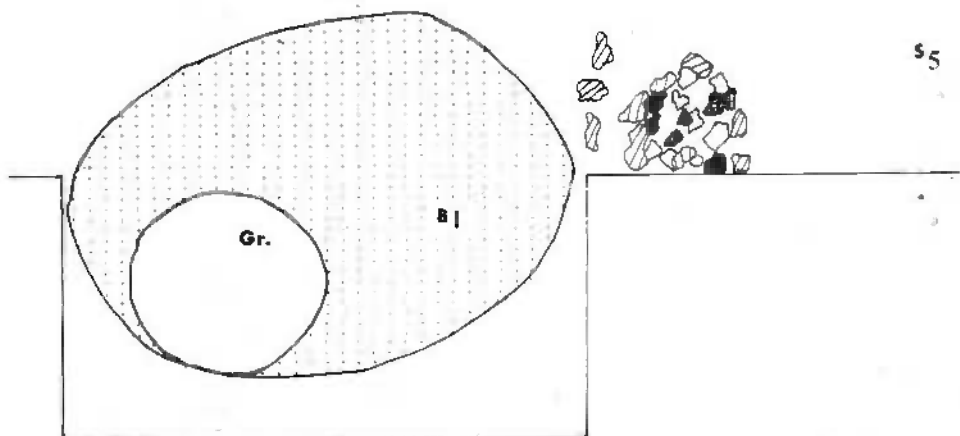

PLANSA X.

X. GIUOLUL PIETREI. AMFORE RHODIENE.
X. GIUOLUL PIETREI. AMPHORES RHODIENNES.

XI. GHIOLUL PIETREI. AMFORE DIN DIFERITE CENTRE.
 XI. GHIOLUL PIETREI. AMPHORES

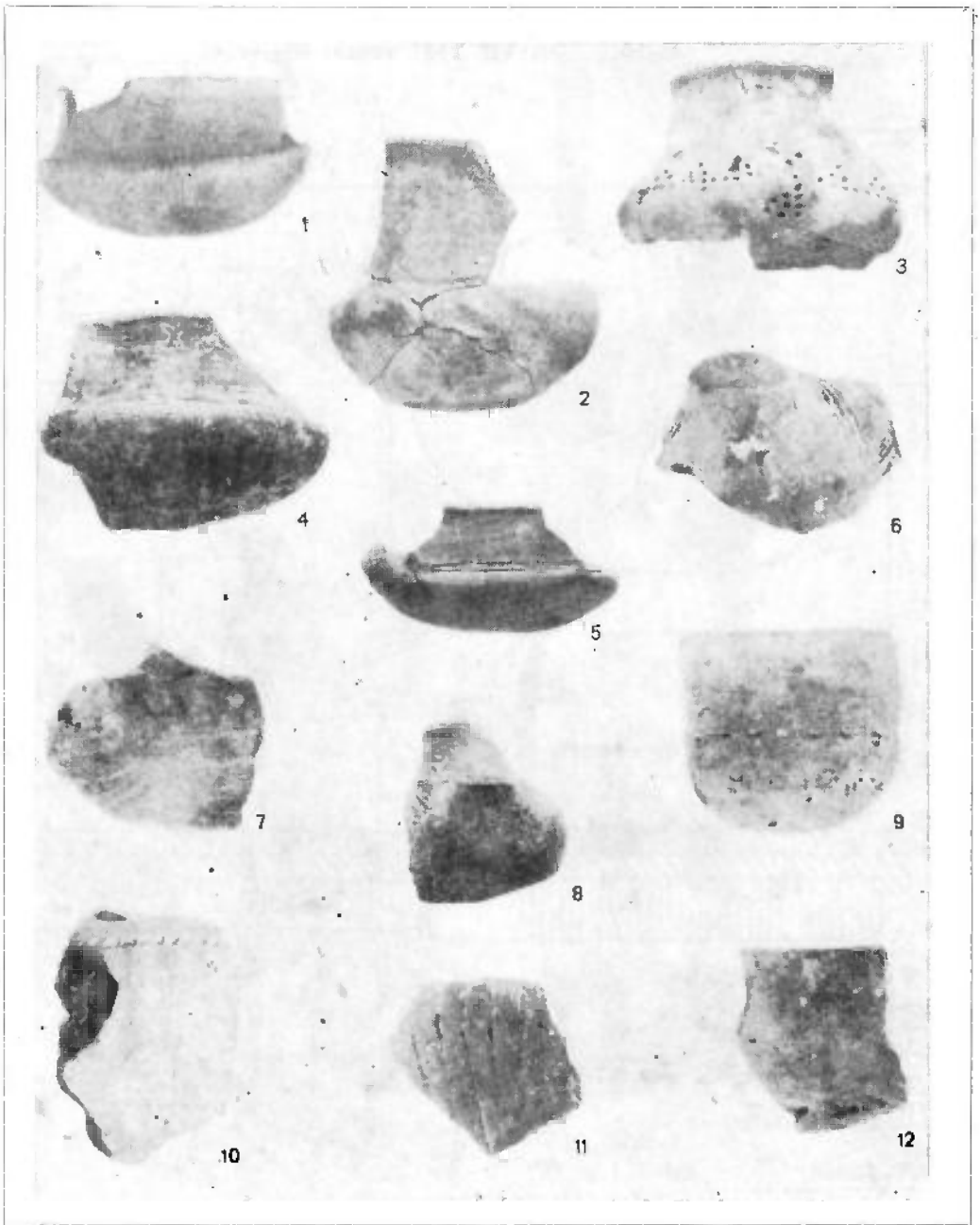
S5 - PROFIL VEST

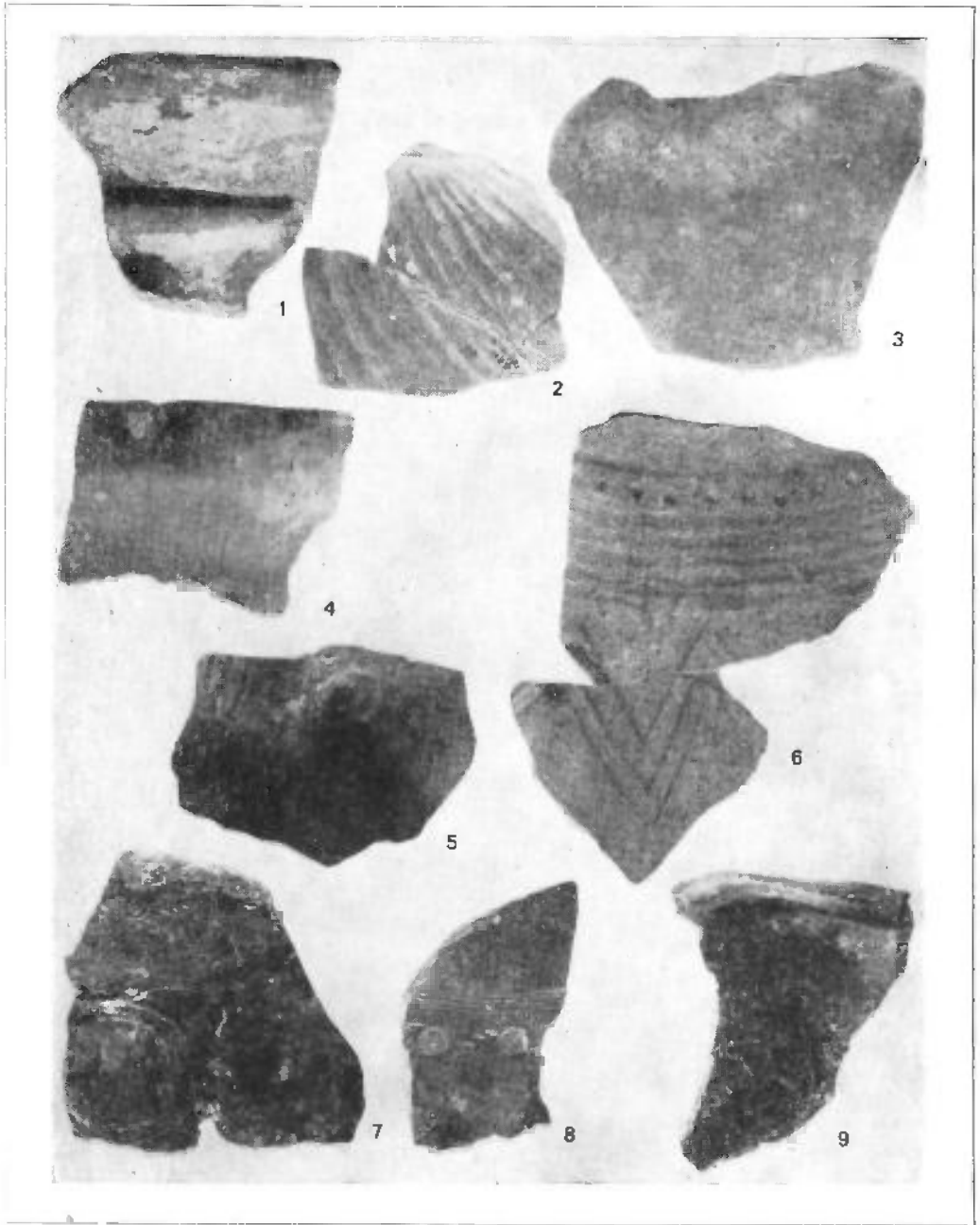
- vegetal
- strat elenistic
- strat hallstatt
- piatră
- chirpic
- cioburi
- solul viu

0 50 100 150 200

PLANSA XII

XIII. GIUOLUŁI PIETREI. CERAMICĂ HALSTATTIANĂ DE TIP BABADAG II.
 XIII. GIUOLUŁI PIETREI. CÉRAMIQUE HALSTATTIENNE APPARTENANT À LA CULTURE BABADAG II.

XIV. GHIOLUL PIETREI. CERAMICĂ HALLSTATTIANĂ.
XIV. GHIOLUL PIETREI. CÉRAMIQUE HALLSTATTIENNE.